

LIMBA ROMANA , CLASA A VII-A , LITERATURA

Genul Liric

Textul "X" scris de "Y" apartine genului epic , deoarece autorul isi exprima in mod indirect sentimentele , prin intermediul personajelor , predominand naratiunea si dialogul .

Genul Epic

Textul "X" scris de "Y" aparine genului liric , deoarece autorul isi exprima in mod direct sentimentele si gandurile , cu ajutorul figurilor de stil si al imaginilor artistice .

Structuri narative

Insertia este un procedeu narativ care consta in includerea unei povestiri (A) in interiorul alteia (B) .

Se numeste si povestire in rama .

A

b , b inclus in A

Inlantuirea reprezinta un procedeu de legare a secventelor intr-un text narativ , constand in dispunerea cronologica a evenimentelor , a intamplarilor , unele dupa altele .

Se realizeaza prin juxtapunere (marcata grafic prin virgula) sau prin jonctiune cu ajutorul conectorilor (la inceput , apoi , dupa aceea , ... , in final) .

Alternanta este procedeu narativ prin care sunt prezentate alternativ doua povestiri .

A <-----> B

Figuri de stil

Alegoria este figura de stil alcatuit dintr-un sir de metafore , comparatii , personificari , formand o imagine unitara pentru a prezenta o notiune abstracta prin mijloace concrete .

Hiperbola este figura poetica prin care se exagereaza intentionat proportiile , prin marire sau prin micorare , pentru a mari expresivitatea .

Enumeratia consta in insiruirea pe mai multi termeni referitori la aceeasi tema , avand scopul de a trage atentia asupra aspectelor descrise .

Repetitia reprezinta folosirea succesiva a unui sunet , cuvânt sau grup de cuvinte pentru a impune atentiei o imagine semnificativa , o idee , un sentiment , o actiune sau un obiect .

Epitetul este un grup de cuvinte sau cuvânt care exprima insusiri deosebite ale obiectelor .

Exemple de epitete :

- Epitet cromatic ("iarna sura")
- Epitet auditiv ("clinchet (de clopotel)")

Comparatia consta in alaturarea a doi termeni pe baza unor insusiri comune , cu scopul de a

evidentia caracteristicile primului termen .

Formula : $T1 + K + T2$, unde $T1$ este primul termen , K reprezinta cuvantul de legatura (de obicei "ca") , iar $T2$ al doilea termen .

Personificarea este figura de stil prin care se atribuie insusiri sau manifestari omenesti obiectelor , animalelor sau elementelor naturii .

Metafora consta in denumirea unui obiect , a unei insusiri , a unei actiuni cu ajutorul unei comparatii din care lipseste termenul comparat .

Inversiunea este procedeul artistic prin care se schimba ordinea fireasca a cuvintelor (expresiilor) , cu intentia de a obtine efecte poetice .

Mijloace de imbogatire ale vocabularului

Mijloace interne

Derivarea este mijlocul intern de imbogatire al vocabularului , prin care sunt adaugate la radacina sufixe si prefixe .

Compunerea lexicala este mijlocul de imbogatire al vocabularului , prin care se formeaza cuvinte noi , alaturand sau unind termeni diferiti .

Conversiunea (Schimbarea valorii gramaticale) este mijlocul intern de imbogatire al vocabularului , prin care se formeaza cuvinte noi prin trecerea de la o parte de vorbire la alta .

Mijloace externe

Imprumuturile din alte limbi ----> In limba romana , exista cuvinte imprumutate din alte limbi (engleza , slava , franceza) sau mostenite din limba latina, formate mai apoi in interiorul limbii prin mijloace interne .

Dictionare

Sinonimele sunt cuvintele care au forma diferita si inteles identic sau asemanator .

Antonimele sunt cuvintele care au forma diferita si inteles diametral opus .

Omonimele sunt cuvintele care au aceeasi forma si inteles diferit .

Omografele sunt cuvintele care se scriu la fel , dar se accentueaza diferit .

Omofonele sunt cuvintele care se pronunta la fel , dar se scriu diferit .

Cuvintele polisemantice sunt cuvintele care au mai multe intelesuri .

Unitatile frazeologice sunt grupuri stabile de doua sau mai multe cuvinte , avand sens unitar si referindu-se la un singur aspect al realitatii .

Formulele (cliseele internationale) sunt unitati frazeologice care circula in majoritatea limbilor si au un caracter cultural .

Notiuni de fonetica

Fonetica studiaza sunetele unei limbi .

Sunetele limbii romane sunt : vocalele , semivocalele si consoanele .

Diftongul este grupul de sunete , format dintr-o vocala si o semivocala care se pronunta intr-o singura silaba impreuna .

Triftongul este grupul de sunete , format dintr-o vocala si doua semivocale , care se pronunta impreuna .

Hiatul este format din doua vocale alaturate , pronuntate in silabe diferite .

MORFOLOGIA

I. VERBUL

Verbul este partea de vorbire flexibilă care exprimă acțiunea, starea sau existența.

Categoriile gramaticale (morfologice)

- modul
- timpul
- persoana
- numărul
- diateza

Conjugările

- I (-a): a cânta, a mânca
- a II-a (-ea): a vedea, a tăcea
- a III-a (-e): a face, a spune
- a IV-a (-i; -î): a citi, a hotărî

Clasificare

1. După înțeles:

- a) predicative (au înțeles de sine stătător și formează singure predicat verbal): Băiatul citește.
- b) nepredicative (nu au înțeles de sine stătător și nu pot forma singure predicat verbal):
 - copulative (nu au înțeles de sine stătător și intră în alcătuirea unui predicat nominal alături de un nume predicativ): El este elev.
 - auxiliare (ajută la formarea unor moduri și timpuri compuse: a fi, a avea, a voi): El a mers la școală.

2. După posibilitatea de a avea forme pentru toate persoanele:

- a) personale (au forme pentru toate persoanele): a scrie, a citi, a lucra, a coborî.
- b) impersonale ca sens și unipersonale ca formă (au formă numai pentru persoana a III-a, singular): ninge, plouă, se cuvine, trebuie, se întâmplă, a lătra, a merita, a ajunge, a rămâne (ex.: Rămâne cum am stabilit.).

3. După posibilitatea de a avea un complement direct:

- a) tranzitive (permit un complement direct): a spune, a vedea, a citi (ex.: văd ceva; văd pe cineva).
- b) intransitive (nu permit un complement direct): a merge, a se gândi.

Verbe intransitive

1. Verbe de mișcare: a merge, a fugi
2. Verbe impersonale: plouă, tună, ninge
3. Verbe unipersonale: trebuie, se cuvine

4. Verbe reflexive: a se gândi, a-și aminti
5. Verbe copulative: a fi, a deveni, a ajunge, a însemna
6. Verbe la diateza pasivă

Modurile verbului

- personale: indicativ, conjunctiv, condițional-optativ, imperativ
- nepersonale: infinitiv, gerunziu, participiu, supin

Timpurile

a) indicativ:

- imperfect
- perfect simplu
- perfect compus
- mai mult ca perfectul
- prezent
- viitor
- viitor anterior

b) conjunctiv:

- prezent
- perfect

c) condițional-optativ:

- prezent
- perfect

d) infinitiv:

- prezent
- perfect

Verbele la moduri personale au funcție sintactică de predicat verbal sau predicat nominal.
La modurile nepersonale, verbele au funcție sintactică de: subiect, nume predicativ, atribut, complement.

Analiza verbelor

1. Felul
2. Conjugarea
3. Diateza
4. Modul
5. Timpul
6. Persoana
7. Numărul
8. Forma

Diatezele verbului

Verbul are trei diateze: activă, pasivă, reflexivă.

Diateza activă

“Norocul ne caută el pe noi...”

El a plecat la școală.

La diateza activă acțiunea este realizată de subiectul gramatical (care poate fi exprimat sau neexprimat). Acțiunea verbului se poate răsfrânge asupra unui obiect (complement direct).
Exemplu: Elevul a scris tema.

Verbele la diateza activă pot fi la modurile personale (la orice timp) sau nepersonale.

Diateza reflexivă

“Pe ulița satului se repezică toți flăcăii.”

La diateza reflexivă acțiunea este realizată și suportată de subiect. Aparțin acestei diateze numai verbele însoțite de pronume reflexive, fără funcție sintactică, având rolul de marcă gramaticală a acestei diateze. Pronumele stau, de obicei, înaintea verbului, dar și după acesta (gerunziu: gândindu-mă) și se analizează împreună cu verbul. Pronumele reflexive pot fi în cazurile acuzativ sau dativ.

II. SUBSTANTIVUL

Substantivul este partea de vorbire flexibilă care denumește obiecte.

Clasificare

1. După înțeles:

a) comune

b) proprii

2. După formă:

a) simple: grădină, floare, Iași

b) compuse:

- prin alăturare cu cratimă: cal-de-mare
- prin alăturare cu blanc: Mihai Viteazul
- prin contopire: binefacere, bunăstare
- prin abreviere: FMI, OPC, OZN

Substantivele colective sunt substantive cu formă de singular și înțeles de plural: tineret, tărâșime, tufiș, armată, grup, mulțime.

Substantive defective de număr:

- cu formă numai de singular: aur, lapte, foame, unt, Olt
- cu formă numai de plural: icre, spaghete, blugi, Bucegi

Substantivele mobile sunt substantive (nume de ființă) cu o formă pentru masculin și alta pentru feminin: prinț – prințesă, găscă – găscan, unchi – mătușă.

Substantivele epicene sunt substantive care au o singură formă pentru masculin și feminin: cămilă, cioară, maimuță, șobolan.

Categorii gramaticale

a) genul:

- masculin: un – doi (pom)
- feminin: una – două (fată)
- neutru: un – două (tablou)

b) numărul:

- singular (pom, elevă, creion)
- plural (pomi, eleve, creioane)

c) cazul:

- **nominativ**

1. Subiect: Elevul scrie.
2. Nume predicativ: Fratele meu este elev.
3. Atribut apozitional: Prietena mea, Maria, este elevă.

- **genitiv:**

1. Atribut substantival genitival: Caietul elevului este nou.
2. Atribut substantival prepozițional: Atacul contra lui Victor a fost violent.
3. Nume predicativ: Cărțile erau ale Mariei.
4. Complement indirect: Românii au luptat împotriva dușmanilor.
5. Complement circumstanțial de loc: Ploaia s-a lăsat deasupra orașului.
6. Complement circumstanțial de timp: Ei au venit în jurul prânzului.
7. Complement circumstanțial de mod: Ei înaintau contra vântului.
8. Complement circumstanțial de cauză: Din cauza poleiului, mașina a derapat.

- **dativ:**

1. Nume predicativ: Gestul lui a fost contrar așteptărilor.
2. APOZIȚIE: I-am dat vărului meu, lui Vasile, o carte.
3. Complement indirect: I-am trimis bunicii mele o felicitare.
4. Complement circumstanțial de loc: El nu stă locului.
5. Complement circumstanțial de cauză: A întârziat datorită tramvaiului.

- **acuzativ:**

1. Atribut substantival prepozițional: Florile de tei au căzut.
2. Nume predicativ: Cartea este fără copertă.
3. Complement direct: L-am văzut pe colegul meu.
4. Complement indirect: Am vorbit despre părinții mei.
5. Complement de agent: Problema a fost rezolvată de tata.
6. Complement circumstanțial de loc: S-a așezat în bancă.
7. Complement circumstanțial de mod: Venea ca vântul.
8. Complement circumstanțial de cauză: N-a venit de teamă.
9. Complement circumstanțial de scop: Mă pregătesc pentru examen.

- **vocativ:**

Vocativul exprimă o chemare adresată cuiva pentru a-i atrage atenția asupra unei comunicări.

Exemplu: Vino aici, băiat!

Model de analiză

“De treci codri de aramă...”

de aramă = substantiv simplu, comun, feminin, singular, defectiv de plural, caz acuzativ, atribut substantival prepozițional

Locuțiuni substantivale

“Patria este aducerea-aminte de zilele copilăriei...”

aducerea-aminte = amintirea

Locuțiunile substantivale sunt grupuri de cuvinte cu sens unitar echivalente cu un substantiv.

Trăsături

- nu se pot analiza separat
- nu se pot declina
- au forme de singular și de plural
- pot primi articol
- se analizează ca un substantiv

Funcții sintactice

a) subiect: Mă chinuiam părerile de rău.

b) nume predicativ: Vacanța a rămas o aducere-aminte.

Schimbarea clasei gramaticale

- substantive provenite din adjectiv: tânărul, roșul, voinicul, un bătrân
- substantive provenite din pronume personale: eul
- substantive provenite din pronume reflexive: sinele, sinea
- substantive provenite din numeral cardinal: doiul, suta, mia, zecele, un trei
- substantive provenite din verb: scrisul, mâncatul, suferindul, vorbitul
- substantive provenite din adverb: aproapele, binele, răul, greu
- substantive provenite din prepoziție: o contră
- substantive provenite din interjecție: oful, hopul, fâșul

III. PRONUMELE

Pronumele este partea de vorbire flexibilă care ține locul unui substantiv.

Pronumele personal desemnează persoanele care participă direct sau indirect la actul comunicării.

Funcții sintactice

1. Subiect: Noi pregătim un spectacol.

2. Nume predicativ:

- nominativ: Elevul este el.
- acuzativ: Florile sunt pentru ea.
- genitiv: Cărțile sunt ale lui.

3. Atribut pronominal prepozițional: Ei au vorbit cu respect despre ea.

4. Complement direct: Am văzut-o pe ea.

5. Complement indirect:

- dativ: I-am dat cartea.
- acuzativ: Se biziue pe mine.

6. Complement de agent: Cartea este scrisă de el.

7. Complement circumstanțial de mod: Învață ca mine.

8. Complement circumstanțial de loc: S-a așezat lângă el.

9. Complement circumstanțial de timp: Am sosit după el.

Dativul posesiv

Dativul posesiv este exprimat prin formele neaccentuate ale pronumelui personal.

Dativul posesiv determină:

- un substantiv: mâna-ți albă
- un adjectiv: alba-ți mână
- un verb: Ți-am ascultat sfatul.

Funcție sintactică: atribut pronominal (în cazul dativ).

Atunci când se leagă prin cratimă de o propoziție, are funcția sintactică de complement circumstanțial: El stă înaintea-i.

Dativul etic

Dativul etic se exprimă prin formele neaccentuate ale pronumelui personal.

Exemplu:

Mi și-l luă și mi ți-l trânti...

Dativul etic nu are funcție sintactică.

Pronumele personal cu valoare neutră

- se exprimă prin formele neaccentuate ale pronumelui personal în dativ și acuzativ
- apare în expresii: A dat-o în bară.

Schemă de analiză

1. Persoana (I, a II-a, a III-a)
2. Numărul (singular, plural)
3. Cazul (nominativ, genitiv – numai la persoana a III-a, dativ, acuzativ, vocativ – numai la persoana a II-a)
4. Genul (masculin, feminin, neutru – numai la persoana a III-a)
5. Forma (accentuată, neaccentuată – numai în dativ și acuzativ)
6. Funcția sintactică

Pronumele personal de politețe

Pronumele personal de politețe exprimă respectul în relațiile dintre oameni.

Funcții sintactice

1. Subiect: Dumnealui a plecat.
2. Nume predicativ: Cartea este a dumneavoastră.
3. Atribut pronominal: Invitația dumneaei mi-a făcut plăcere.
4. Complement direct: L-am chemat pe dumnealui.
5. Complement indirect: Vă ofer dumneavoastră aceste flori.
6. Complement de agent: Ceaiul este pregătit de dumnealui.
7. Complement circumstanțial de mod: El citește ca și dumneata.
8. Complement circumstanțial de loc: Nu stau mult la dumneata.

Pronumele reflexiv

Pronumele reflexiv ține locul ține locul obiectului asupra căruia se exercită acțiunea verbului, exprimând identitatea între obiect și subiectul verbului.

Particularități

- are numai cazurile dativ și acuzativ
- are forme proprii numai pentru persoana a II-a
- acuzativ: se, -s; dativ: își, -și
- la persoana I și a II-a, rolul de pronume reflexiv îl îndeplinesc formele neaccentuate de dativ și acuzativ ale pronumelui personal
- pronumele reflexiv neaccentuat poate fi folosit singur sau însoțit de pronume accentuat: mă apăr pe mine, îmi aduc mie

Funcții sintactice

1. Nume predicativ: Roadele erau pentru sine.
2. Atribut pronominal: Lauda de sine nu este bună.
3. Atribut pronominal (dativ posesiv): Își puse căciula pe cap.
4. Complement direct: Eu mă trezesc devreme.
5. Complement indirect: Muncește pentru sine.
6. Complement de agent: Convins de sine însuși, nu se mai teme.
7. Complement circumstanțial de mod: Se înțelegea de la sine că va veni.
8. Complement circumstanțial de loc: El o apropie de sine cu fiecare zi.

Pronumele și adjectivul pronominal posesiv

Pronumele posesiv exprimă ideea de posesie, înlocuind atât numele posesorului, cât și pe cel al obiectului posedat.

Caracteristici

- e însoțit de articol posesiv genitival care își schimbă forma după genul și numărul obiectului posedat
- nu are forme pentru genitiv și dativ singular
- la genitiv, dativ plural apar formele alor mei, alor tăi, alor noștri, alor voștri
- substituie numele posesorului (acordându-se în persoană și număr) și se acordă în gen, număr și cat cu obiectul posedat
- la persoana a III-a plural nu are formă proprie, se folosește pronumele personal lor

În nominativ și genitiv:

Pronume personale: eu, tu, el, ea, al lui, a ei

Pronume posesive: al meu, al tău, al său, a sa

Funcții sintactice

1. Subiect: Ai noștri sunt cei mai buni.
2. Nume predicativ: Pământul este al alor mei.
3. Atribut pronominal: Rezultatele alor noștri s-au modificat.
4. Complement direct: I-am întâlnit pe ai săi acolo.
5. Complement indirect: Am plecat cu ai mei la munte.
6. Complement de agent: Scrisoarea este trimisă de ai mei.
7. Complement circumstanțial de mod: Eu am procedat ca ai mei.

8. Complement circumstanțial de loc: Voi merge la ai mei.
9. Complement circumstanțial de timp: Am venit după ai mei.

Adjectivul posesiv determină un substantiv, se acordă în gen, număr și caz cu acesta și substituie numele posesorului, cu care se acordă în persoană și număr.

Formele sunt identice cu ale pronumelui posesiv, cu deosebirea că articolul posesiv genitiv nu mai este obligatoriu.

Exemplu:

- Ai mei părinți au plecat.
- Părinții mei au plecat.

Funcție sintactică: atribut adjectival

Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ

Pronumele demonstrativ arată depărtarea sau apropierea obiectului (în spațiu sau în timp) sau identitatea acestuia cu el însuși sau un alt obiect.

Clasificare

1. După înțeles:

- a) de apropiere: acesta, aceasta, ăsta
- b) de depărtare: acela, aceea, ăla
- c) de identitate: același, aceeași
- d) de diferențiere: ăstălalt, celălalt, cestălalt

2. După alcătuire:

- a) simple: acesta, acela, ală
- b) compuse: cestălalt, celălalt

Forme **populare**: ăsta, aia, ăla, ăstălalt

Forme **regionale**: aista, ista, aistalalt

Forme **simplificate**: cel, cea, cei, cele

Caracteristici

- se declină, schimbându-și forma după gen, număr, caz
- nu are categoria gramaticală a persoanei
- devine adjectiv demonstrativ

Funcții sintactice

1. Subiect: Acesta este fratele meu.

2. Nume predicativ:

- **nominativ:** Colegul meu este acesta.
- **acuzativ:** Cartea este pentru acesta.
- **genitiv:** Stiloul era al celuiilalt.

3. Atribut pronominal prepozițional:

- **acuzativ:** Cartea de la aceștia este nouă.

- genitiv: Casa din spatele acestuia este a mea.
 - dativ: Reușita grație acestuia i-a încântat.
4. Atribut pronominal genitival: Rezultatele celorlalți sunt mai bune.
 5. Complement direct: L-am sunat pe acela.
 6. Complement indirect:
 - dativ: I-am vorbit celuiilalt.
 - acuzativ: Am discutat despre ceilalți.
 7. Complement circumstanțial de mod: El a procedat ce acela.
 8. Complement circumstanțial de loc: S-a așezat lângă acela.
 9. Complement circumstanțial de timp: A ajuns înaintea celuiilalt.

Când pronumele demonstrativ nu mai înlocuiește un substantiv, ci îl determină și se acordă în gen, număr și caz cu acesta, devine adjectiv pronominal demonstrativ.

Exemple:

Am altoit mărul cel bătrân. (articol demonstrativ)

Cel de acolo este colegul meu. (pronume demonstrativ)

A urcat cu oile pe cel munte. (adjectiv demonstrativ)

Funcție sintactică: atribut adjectival

Schemă de analiză

- felul (de apropiere, de identitate, de depărtare; simplu, compus)
- genul (masculin, feminin)
- numărul (singular, plural)
- cazul (nominativ, genitiv, dativ, acuzativ, vocativ)
- funcția sintactică

Pronumele și adjectivul pronominal interogativ

Pronumele interogativ apare în propoziții interogative și ține locul substantivului așteptat ca răspuns la o întrebare.

Forme: Care? Cine? Ce? Cât? Câți? Câte?

Forme cazuale: Cui? Cărui? Pe care? Căror? Pe cine? Al cui? Căruia?

Funcții sintactice

1. Subiect: Cine m-a chemat?

2. Nume predicativ:

- nominativ: Ce este el?
- genitiv: A cui este scrisoarea?
- acuzativ: Pentru cine este cartea?

3. Atribut pronominal prepozițional: De care bomboane ai ales?

4. Atribut pronominal genitival: A cui colecție e mai reușită?

5. Complement direct: Pe cine aștepți?

6. Complement indirect:

- dativ: Cui ai telefonat?

- acuzativ: Cu care ai vorbit?

7. Complement de agent: De cine ai fost rugat?

8. Complement circumstanțial de loc: La cine ai stat?

9. Complement circumstanțial de timp: Înaintea cui ai ajuns la petrecere?

10. Complement circumstanțial de mod: Precum cine ai procedat?

11. Complement circumstanțial de cauză: Din cauza cui ai întârziat?

- care, ce, cât, câtă, câți, câte: au valoare de adjectiv pronominal interogativ când însoțesc un substantiv pe care îl determină și cu care se acordă în gen, număr și caz și au funcție sintactică de atribut adjectival.

Pronumele și adjectivul pronominal relativ

Pronumele relativ se folosește numai în frază și este element de relație între regentă și subordonată, păstrându-și funcția sintactică în propoziția subordonată.

Forme:

- simple: care, cine, ce, cât, câți, câte

- compuse: ceea ce

Funcții sintactice

1. Subiect: Am citit această carte care a fost interesantă.

2. Nume predicativ: Spune-mi ce a devenit Dan.

3. Atribut adjectival: Am aflat ce carte ai ales.

4. Atribut pronominal: Acesta este romanul în paginile căruia m-am regăsit.

5. Complement direct: Am cumpărat cartea pe care mi-ai recomandat-o.

6. Complement indirect: Iată caietul căruia i-am schimbat coperta.

7. Complement de agent: Știu de cine ai fost certat.

8. Complement circumstanțial de mod: Știu precum te porți.

9. Complement circumstanțial de loc: N-am aflat lângă cine s-a mutat.

10. Complement circumstanțial de timp: Am aflat după cine a sosit.

11. Complement circumstanțial de cauză: Nu știu de ce te-ai supărat.

Pentru a stabili funcția sintactică a pronumelui relativ din subordonată, se face abstracție de propoziția regentă, iar în subordonată se pune întrebarea părții de propoziție care determină pronumele relativ.

Pronumele și adjectivul pronominal negativ

Pronumele negative apar în propoziții cu verbul la formă negativă și țin locul unor substantive din propoziția afirmativă corespunzătoare.

Clasificare

a) simplu: nimic, nimeni

b) compus: nici unul, nici unii, nici una, nici unele

Forme cazuale: nimănu, nici unuia, nici unora
Pronumele negativ nimic este invariabil.

Functii sintactice

1. Subiect: Nimeni nu a răspuns.
2. Nume predicativ:
 - nominativ: El pare nimeni.
 - genitiv: Creionul nu este al nimănu.
 - acuzativ: Cadoul nu este pentru nici unul dintre ei.
3. Atribut pronominal genitival: Scrisoarea nici uneia dintre fete n-a ajuns.
4. Atribut pronominal (acuzativ): Felicitarea pentru nimeni nu a fost atât de emoționantă pentru el.
5. Complement direct: Nu am cumpărat nimic.
6. Complement indirect:
 - dativ: Nu-i dau nimănu dreptul de a mă insulta.
 - acuzativ: Nu am discutat cu nimeni despre voi.
7. Complement de agent: El nu a fost ajutat de nimeni.
8. Complement circumstanțial de loc: Nu s-a așezat lângă nimeni.
9. Complement circumstanțial de timp: N-a sosit după nimeni.
10. Complement circumstanțial de mod: Nu citești ca nimeni.
11. Complement circumstanțial de cauză: Cearta dintre ei n-a fost din cauza nimănu.

Adjectivul pronominal negativ determină un substantiv, cu care se acordă în gen, număr și caz.

Funcție sintactică: atribut adjectival

Exemplu:

Nici un elev nu a venit.

Pronumele și adjectivul pronominal de întărire

Pronumele de întărire, folosit astăzi numai ca adjectiv pronominal însoțește un substantiv sau un pronume personal cu scopul de a preciza persoana desemnată de acesta.

Adjectivul de întărire însoțește un substantiv sau un pronume, insistând asupra lor.

Adjectivul de întărire se acordă în gen, număr și caz (dacă determină un substantiv) și se acordă și în persoană (dacă determină un pronume).

Exemple:

Ele însele au plecat.

Copiii înșiși au luat hotărârea.

Înseși fetei i se păruse curios.

IV. NUMERALUL

Numeralul este partea de vorbire flexibilă care exprimă un număr, determinarea numerică a obiectelor sau ordinea acestora prin numărare.

Clasificare

1. Numeral cardinal:

a) propriu-zis:

- simplu: zero, unu, zece, sută, mie, milion, miliard
- compus: doisprezece, cincizeci

b) colectiv: amândoi, tustrei

c) multiplicativ: îndoit, înzecit

d) distributiv: câte doi, câte trei

e) fracționar: doime

f) adverbial: o dată, de două ori

2. Numeral ordinal: primul, al doilea

Structură

Compunere (procedee):

1. Contopire: douăzeci, treizeci, tustrei

2. Alăturare cu blank: două mii, o sută zece

3. Juncțiune: douăzeci și patru

Valoare:

- substantivală: Trei pleacă.
- adjectivală: Trei copii pleacă.

Categorii gramaticale

- genul (diferențiat la numerele unu, doi, amândoi, câte unul, tustrei)
- numărul (au forme de singular și plural numerele sută, mie, milion etc., unu nu are formă de plural, doi, trei... nu au forme de singular)
- cazul (nominativ, acuzativ: cei doi; genitiv, dativ: celor doi; genitiv cu prepoziția a: caietele a doi dintre ei; dativ cu prepoziția la: am dat la trei dintre ei)

V. ADJECTIVUL

Adjectivul este partea de vorbire flexibilă care exprimă însușirea unui obiect.

Clasificare

După înțeles

1. Adjective propriu-zise:

a) variabile (își modifică forma după genul, numărul și cazul substantivului):

- cu o terminație și două forme flexionare: mare, dulce, verde, rece, subțire (vânt rece, apă rece, ochi reci, ploi reci)
- cu două terminații și două forme flexionare: greoi, dibaci, vioi, amărui (băiat vioi, fată vioaie, copii vioi, priviri vioaie)
- cu două terminații și trei forme flexionare: viu, lung, molâu, lumesc (păr lung, stradă lungă, stâlpi lungi, clipe lungi)

- cu două terminații și patru forme flexionare: alb, celebru, uman, apusean (actor celebru, maximă celebră, tenori celebri, cărți celebre)
- b) invariabile (cu aceeași formă indiferent de gen, număr, caz): bleu, precoce, gri, roz
2. Adjective provenite din alte părți de vorbire (prin schimbarea valorii gramaticale):
- pronominale (posesive, de întărire, nehotărâte, demonstrative, negative, relative, interogative)
 - participiale: tema scrisă
 - gerunziale: putere crescândă
 - adverbiale: asemenea oameni

După formă

1. Simple: frumos, blând
2. Compuse: cumsecade, nord-american

Grade de comparație

1. Pozitiv: înalt
2. Comparativ:
 - a) de superioritate: mai înalt
 - b) de egalitate: la fel de înalt
 - c) de inferioritate: mai puțin înalt
3. Superlativ:
 - a) relativ:
 - de superioritate: cel mai înalt
 - de inferioritate: cel mai puțin înalt
 - b) absolut:
 - de superioritate: foarte înalt
 - de inferioritate: foarte puțin înalt

Adjective fără grad de comparație: superior, inferior, anterior, maxim, minim, optim, complet, viu, mort, veșnic, principal, deplin, unic.

Functii sintactice

1. Subiect (numai când este substantivizat): Leneșul mă enervează.
2. Nume predicativ: Ziua era frumoasă.
3. Atribut adjectival: Am citit o carte interesantă.
4. Complement indirect: Din roșu s-a făcut palid.
5. Complement circumstanțial de timp: Îl cunosc de mic.
6. Complement circumstanțial de mod (cu adverb comparativ): El era mai mult îndrăzneț decât alții.
7. Complement circumstanțial de cauză: Nu le-a primit de rele ce erau.

Locutiunea adjectivală

Locuțiunile adjectivale sunt grupuri de cuvinte cu sens unitar, având valoarea unui adjectiv.

Clasificare

1. Locuțiuni adjectivale variabile: peste picior, tras de păr, tot unul și unul

2. Locuțiuni adjectivale invariabile: de seamă, de treabă, fel de fel, cu capul în nori

VI. ADVERBUL

Adverbul este partea de vorbire neflexibilă care exprimă caracteristica unei acțiuni.

Clasificare

1. După înțeles:

- a) de mod: așa, bine, repede
- b) de loc: acolo, departe, jos
- c) de timp: mâine, astăzi, cândva

2. După structură:

- a) simple: bine, ieri, jos
- b) compuse: niciodată, devreme, după-amiază

3. După rol:

- a) interogative (foloste în exprimarea întrebării în propozițiile interogative): unde, când, cum, cât, încotro
- b) relative (utilizate în frază, leagă subordona de propoziția regentă): unde, când, cum, cât, încotro
- c) nehotărâte (nu dau indicații precise despre circumstanță): cândva, altundeva, oriunde, oricum
- d) negative (neagă circumstanța exprimată): niciunde, nicăieri, niciodată, nicicum, nicidecum
- e) predicative (au funcție sintactică de predicat verbal, când sunt urmate de conjuncțiile că, sau, să): firește, desigur, poate, negreșit, posibil, imposibil, normal

4. După proveniență:

- a) propriu-zise (moștenite): sus, nu, mai
- b) provenite din alte părți de vorbire, prin schimbarea valorii gramaticale:
 - din substantive care exprimă timpul: noaptea, iarna, luna
 - din adjective: frumos, rapid, puternic
 - din pronume relative/interogative: ce, cât

Grade de comparație

1. Pozitiv: bine

2. Comparativ:

- de superioritate: mai bine
- de egalitate: la fel de bine
- de inferioritate: mai puțin bine

3. Superlativ:

- relativ: cel mai bine
- absolut: foarte bine

Adverbele pronominale

Adverbele pronominale provin din rădăcini pronominale.

Funcții sintactice

1. **Predicat verbal:** Firește că a priceput.
2. **Nume predicativ:** Cum este copilul?
3. **Atribut verbal:** Etajul de jos a fost inundat.
4. **Complement circumstanțial de loc:** Va călători departe.
5. **Complement circumstanțial de timp:** Azi am cumpărat mere.
6. **Complement circumstanțial de mod:** Mergea repede spre școală

Locuțiunea adverbială

Locuțiunile adverbiale sunt rupuri de două sau mai multe cuvinte care, împreună, îndeplinesc rolul unui adverb.

Locuțiunile adverbiale pot fi formate din:

- substantiv, adjectiv substantivizat, participiu, numeral sau adverb cu una sau mai multe prepoziții: de dimineață, de obicei, în grabă, cu de-a sila, pe de rost, din nou, pe negândite
- substantiv, pronume sau adverb, repetat cu una sau mai multe prepoziții: zi cu zi, clipă de clipă, rând pe rând, din ce în ce
- din părți de vorbire de același fel: colea-valea, ici-colo, vrând-nevrând

VII. PREPOZIȚIA

Prepoziția este partea de vorbire neflexibilă care marchează raporturi de subordonare în cadrul propoziției, legând atributele sau complementele de cuvintele pe care acestea le determină.

Clasificare

1. După alcătuire:

- a) simple: cu, la, pentru, din
- b) compuse: de pe la, pe la, de lângă

2. După cazul cu care se construiesc:

- a) cu acuzativ: de lângă, peste, din
- b) cu genitiv: contra, asupra, împotriva
- c) cu dativ: grație, mulțumită, contrar

Locuțiunea prepozițională

Locuțiunile prepoziționale sunt grupuri de cuvinte cu valoare de prepoziție.

În alcătuirea unei locuțiuni prepoziționale intră cel puțin o prepoziție și o altă parte de vorbire:

- un substantiv: în fața, din cauza, în loc de
- un pronume: cu tot
- un adverb: în afara, de-a lungul, înainte de

VIII. CONJUNCTIA

Conjuncția este un instrument gramatical care face legătura între:

- două părți de propoziție de același fel și care nu depind una de alta (două subiecte, două nume predicative, două atribute, două complemente)
- două propoziții care nu depind una de alta sau între o propoziție subordonată și propoziția pe care o determină

Clasificare

1. După formă:

a) simple (sunt formate din elemente identice în plan morfologic): și, nici, că, deci, să

b) compuse: ca să, încât să, cum că

2. După funcția pe care o îndeplinesc:

a) coordonatoare (fac legătura între două părți de propoziție sau între două propoziții care nu depind una de alta):

- copulative: și, nici
- disjunctive: sau, ori, fie
- adversative: dar, însă, ci, iar
- conclusive: deci, așadar

b) subordonatoare (fac legătura între două propoziții, dintre care una este dependentă de cealaltă): că, să, fiindcă, dacă, deși, de, încât, deoarece)

Exemple:

Băiatul era cuminte și retras.

A cules flori albe și parfumate.

A cumpărat caiete și cărți.

Plecase, dar s-a întors.

A învățat să scrie și să citească.

Locuțiunile conjuncționale

Locuțiunile conjuncționale sunt grupuri de cuvinte cu valoarea de conjuncție.

Clasificare

1. Locuțiuni conjuncționale coordonatoare:

a) copulative: precum și, cât și, ci și, atât... cât și

b) adversative: numai că

c) conclusive: prin urmare, de aceea, în concluzie, așa că, în consecință

2. Locuțiuni conjuncționale subordonatoare: fără să, după cum, în timp ce, în vreme ce, din cauză că, din pricină că, cu scopul să, pentru ca să, în caz că, cu condiția să, cu toate că, măcar că, încât să.

IX. INTERJECȚIA

Interjecția este o parte de vorbire neflexibilă specifică limbii vorbite (stilului colocvial).

Clasificare

1. După structură:

a) simple: Vai! Zău! Of! Uf!

b) compuse: Hodoronc-tronc! Bing-bang! Cotcodac! Teleap-teleap!

2. După origine:

a) propriu-zise: Ah! Au! Văleu!

b) onomatopeice (imită sunete și zgomote din natură): Buf! Tronc! Ham-ham! Miau!

c) provenite din alte părți de vorbire: Foc! Înainte!

Funcții sintactice

1. Subiect: De departe se aude: Cioc! Cioc! Cioc!

2. Predicat verbal: Hai acasă!

3. Nume predicativ: Este vai de el!

4. Atribut: Halal exemplu!

5. Complement direct: Am auzit: buf!

6. Complement indirect: Dă-i cea!

7. Complement circumstanțial de mod: Porni lipa-lipa!

SINTAXA

Partea gramaticii care se stabilește regulile îmbinării cuvintelor în propoziții și a propozițiilor în fraze se numește **sintaxă**.

Propoziția este o comunicare scrisă sau spusă cu un singur predicat.

Propoziția principală are înțeles de sine stătător.

Propoziția secundară explică și întregește înțelesul propoziției ce se leagă de aceasta printr-un element de relație.

Propoziția subordonată depinde din punct de vedere gramatical de altă propoziție, îndeplinind funcția unei părți de propoziție a regentei sale.

SUBIECTUL

Este partea principală de propoziție despre care se spune ceva cu ajutorul predicatului.

I Clasificare:

1. simple: Andreea cântă.
2. multiple: Ana și Maria au plecat la școală.
3. compuse: Floarea-soarelui a răsărit.

II Clasificare:

- subiect exprimat
- subiect neexprimat: -inclus: Plecați! Veniți mâine!
-subînțeles: Eu plec la școală; vin la ora 13:00.

Subiectul poate fi exprimat prin:

- substantiv comun: Iepurele a fugit.
 substantiv propriu: Adina învață.
 adjectiv: Bătrânul se sprijină în cârje.
 pronume personal: El scrie.
 de politețe: Dumneavoastră citici.
 posesiv: Al meu a câștigat.
 de întărire: Însuși a mărturisit adevărul.
 interogativ: Cine a citit cartea?
 relativ: Știu cine m-a căutat.
 demonstrativ: Acela este el.
 negativ: Nici unul nu știe.
 nehotărât: Altul a învățat.
 numeral cardinal: Doi merg.
 ordinal: Al doilea merge.
 distributiv: Câte doi au plecat.
 colectiv: Amândoi învață.
 fracționar: O treime au plecat.
 verb- infinitiv: A învăța este bine.
 supin: De citit este frumos.
 interjecție: Trosc! Se auzi acolo.

După felul în care subiectul este sau nu autorul acțiunii, exprimată de predicatul verbal, se disting două feluri de subiecte: - subiectul logic

- subiectul gramatical

Subiectul gramatical este partea de propoziție care răspunde la întrebarea cine? sau ce? Pusă predicatului verbal.

În propoziția “Florile sunt culese de copii.”- subiectul gramatical este substantivul “florile”.

Subiectul logic este autorul real al acțiunii exprimate de predicatul verbal.

Cartea este citită cu plăcere de elev. – subiectul gramatical este substantivul cartea.

PREDICATUL

Predicatul este partea principală de propoziție care arată caracteristica subiectului. Răspunde la întrebările Ce face? Ce este?

Cum este?.

Clasificare:

1. predicat verbal
2. predicat nominal

Predicatul verbal

Predicatul verbal poate fi exprimat prin:

a) indicativ prezent: Băiatul citește o carte. (diateza activă)

imperfect: El se gândea la examen. (diateza reflexivă)

- perfect simplu: Tu citiși repede scrisoarea.
 perfect compus: Tu ai cumpărat o carte.
 mai mult ca perfect: Voi admiraserăți îndelung aceste rochii.
 viitorul I: Eu voi cumpăr o rochie.
 viitorul II: Tu vei fi văzut spectacolul.
 viitorul popular: Tu o să mergi la teatru.
- b) conjunctiv prezent: Eu sa citesc această carte.
 perfect: Eu să fii citit această carte.
- c) condițional optativ prezent: Aș citi această carte.
 perfect: Aș fi citit această carte.
- d) imperativ :Citește! Citiți! (diateza activă)
 Spală-te! Spălați-vă! (diateza reflexivă)
 Fii respectat! Fiți respectați! (diateza pasivă)
- e) locuțiuni adverbiale: Fără îndoială voi învăța.

Valorile verbului “a fi”:

1. verb copulativ: El este student.(P.N.)
2. verb predicative: Mărul este pe masă.
3. verb auxiliar(ajută la formarea modurilor și timpurilor compuse):
 - a) indicativ: Eu voi fi cântat.
 - b) conjunctiv perfect: Să fi cântat.
 - c) condițional perfect: Eu aș fi cântat.
 - d) infinitiv perfect: A fi cântat.

Predicatul Nominal

Predicatul nominal este partea principală de propoziție care arată o însușire sau atribuie o calitate subiectului. Este format dintr-un verb copulativ, la mod personal, și unul sau mai multe nume predicative.(a fi+ NP: a se naste, a rămâne, a se numi) vb. Copulative

Predicatul nominal poate fi exprimat prin:

- substantiv: El este elev.
- adjectiv: El este frumusel.
- numeral cardinal: Ei sunt doi.
- numeral ordinal: El este al doilea.
- numeral colectiv: Ei sunt amândoi.
- numeral distributiv: Ei sunt câte doi.
- numeral fracțional: Ei sunt o jumătate.
- numeral multiplicative: Laptele este îndoit.
- pronime personal: Acesta este el.
- pronume posesiv: Acesta este al meu.
- pronume demonstrativ: El este acesta.
- pronume relativ: Problema este cine învață.
- pronume nehotărat: El este altul.

- pronume negativ: Acolo nu este nici unul.
- verb la infinitiv: Acțiunea este a cânta.
- verb la supin: Acțiunea este de cântat.
- interjecție: Sunetul este trosc!
- adverb: Mersul este agale.
- locuțiuni verbale: Este fără îndoială bine să înveți.

ATRIBUTUL

Este partea secundară de propoziție care arată însușirea unui obiect determinându-l, se numește atribut.

Atributul se exprimă prin:

Substantiv: Perdelele se mișcau ușor sub adierea vântului.

Pronume: Ea însăși a pictat acest tablou.

Locutiune pronominală: Acel nu știu cine sună mereu la telefon.

Numeral: A doua dintre concurențe a câștigat locul întâi.

Adjectiv: Frumoasa Oana a ajuns procuror.

Atribut multiplu: Perdelele albe de mătase din camera mea se mișcau ușor.

Atribut adjectival

Adjectiv propriu-zis cu funcția sintactică de atribut adjectival poate fi la orice grad de comparație.

Atribute acordate

Numeral cardinal: În fața mea mergeau doi tineri.

Numeral ordinal: Prima bancă este liberă.

Numeral multiplicative: Câștigul înzecit a fost neașteptat.

Numeral distributive: În noapte răsună din când în când câte o chemare, urmată de câte trei fluierături.

Numeral colectiv: Amândoi copiii au adormit în fotoliu.

Adjectiv pronominal de întărire: Elevul însuși a compus acest cântec.

Adjectiv pronominal posesiv: Băiatul meu și prietena sa au plecat la mare în stațiunea Neptun.

Adjectiv pronominal demonstrativ: Casa aceasta este nouă.

Adjectiv pronominal reflexiv: Lauda de sine nu miroase a bine.

Adjectiv pronominal nehotărât: Fiecare tânăr dorește să se afirme.

Adjectiv pronominal interogativ: Care carte îți place?

Adjectiv pronominal relativ: Știu/care carte îți place/.

Adjectiv pronominal negativ: În dimineața senină de vară, nici un nor nu era pe cer.

Verb la participiu: Lecția citită cu atenție și învățată e ușoară.

Verb la gerunziu: El apucă pâinea cu mâini tremurânde.

Atribut substantival

Este exprimat prin:

Substantiv comun simplu: Cartea copilului este pe masă.

Substantiv comun compus: Dinții unui câine-lup l-a mușcat.

Substantiv propriu simplu: Camera Oanei este ordonată.

Locuțiune prepozițională: Banca din spatele clasei este liberă.

Numeral cardinal: Răspunsul celor doi a fost corect.

Numeral ordinal: Banca celui de-al treilea este ocupată.

Adjectiv: Lucrurile din jurul celui harnic strălucesc.

Atribut pronominal

Atribute neacordate

Se exprimă prin:

Pronume:

personal: Camera lui este ordonată.

demonstrativ: Casa acestora a fost demolată.

de politețe: Călătoria dumnealor a fost anulată.

posesiv: Victoria alor noștri este de neuitat.

relativ: Parisul este orașul/ ale cărui bulevarde sunt minunate/.

interogativ: A cărui elev este cartea?

nehotărât: Răspunsul tuturor a fost bun.

negativ: Nu mi-a plăcut răspunsul nici unuia.

Atribut verbal

Este exprimat prin:

Infinitiv: Plăcerea de a cânta este a mea.

Supin: Exercițiul de rezolvat a fost ușor.

Gerunziu: Văd copacii înfrunziind în grădină.

Participiu: Cartea citită mi-a plăcut.

Atribut adverbial

Este exprimat prin:

Locuțiune adverbială de loc: Casa din dreapta este a mea.

Locuțiune adverbială de mod: Alergatul de jur-împrejur l-a oboist.

Locuțiune adverbială de timp: Nu știu ce-ți aduce ziua de mâine.

Atribut interjecțional

Este exprimat prin:

Interjecție: Sunetul “cioc” l-am auzit.

La ușă se auzeau bătăi: boc, boc!

COMPLEMENTUL

Partea secundară de propoziție care determină un verb, adjectiv, adverb.

Clasificare:

1. Complemente circumstanțiale: a) Complement circumstanțial de loc
b) Complement circumstanțial de mod
c) Complement circumstanțial de timp
d) Complement circumstanțial de scop
e) Complement circumstanțial de cauză

2. Complemente necircumstanțiale: a) Complement direct
b) Complement indirect

Complemente circumstanțiale

Complementul circumstanțial de loc (C.C.L)

Este exprimat prin:

- substantiv: Câțelul aleargă înaintea copilului. (comun simplu)
Pisicul stătea fără frică în fața câinelui-lup. (comun compus)
Mașina s-a oprit în dreptul lui Mihai. (propriu simplu)
Avioanele au zburat deasupra Curtii de Argeș. (propriu compus)
- pronume: Câinele aleargă înaintea lui. (pronume personal)
Voi mergeți în dreptul acestora. (pronume demonstrativ)
Copilulu se juca în jurul alor săi. (pronume posesiv)
Scăpat în grajd, calul nu s-a oprit înaintea nimănui. (pronume negativ)
Stele strălucesc deasupra tuturor. (pronume nehotărât)
Aceasta este camera/ în care am locuit./ (pronume relativ)
Către cine aleragă copilul? (pronume interogativ)
- locuțiune prepozițională: Eu locuiesc aproape de oraș.
- numeral: Eu plec la cei doi. (numeral cardinal)
Eu plec la cel de-al doilea. (numeral ordinal)
Eu merg la amândoi. (numeral colectiv)
Eu mă duc la o zecime. (numeral fracțional)
Eu merg la câte doi. (numeral distributiv)
- adjectiv: Eu merg la cel harnic.

Complementul circumstanțial de mod

Este exprimat prin:

- adverb: Eu învăț rău.
- substantiv: Eu învăț cu spor.
- pronume: Eu scriu ca el.
- numeral: Eu învăț ca cei doi.
- adjectiv: Eu scriu ca cei harnici.
- verb: Eu scriu cântând.

Complementul circumstanțial de timp

Este exprimat prin:

- substantiv: Tu ai sosit la școală înaintea colegilor.

- adverb: Astăzi voi pleca la mare.
- locuțiune adverbială: Tu ai sosit acum.
- adjectiv: O , cunosc de tânără.
- verb la infinitiv: Până a veni voi, era liniște în casă.
- verb la gerunziu: Intrând în casa, te-a văzut.
- verb la participiu: Acestea zise, și-a pus turbincasub cap și s-a culcat.

Complementul circumstanțial de scop

Complementul circumstanțial de scop se exprimă prin:

Genitiv: Noi am mers în excursie în scopul documentării.

Acuzativ: El a venit la noi în control.

Locuțiune substantivală: Medalionul mamei îl port spre aducere aminte.

Pronume interogativ: La ce ai venit la școală.

Pronume relativ: Știu/ la ce s-a dus până la magazin./

Adverb: De aceea ți-a spus totul, ca să-l ierți.

Verb la infinitiv: Am fost la bibliotecă pentru a lua o carte.

Verb la supin: Problema ți-a fost dată spre rezolvat.

Complementul circumstanțial de cauză

Complementul circumstanțial de cauză se exprimă prin:

Substantiv: A lipsit de la școală din pricina bolii.

Locuțiune substantivală: A plâns mult din pricina părerilor de rău.

Pronume personal: N-a venit la școală din cauza lui.

Pronume demonstrativ: Ai întârziat din pricina acestuia.

Pronume posesiv: Sunt supărat din pricina alor mei.

Pronume nehotărât: Ai fost pedepsit din cauza altuia.

Pronume relativ: Cunosc fapte/ din cauza căruia ai fost pedepsit.

Pronume interogativ: Din pricina cui ai întârziat?

Numeral: Ai întârziat din cauza celor doi.

Adjectiv: Ai întârziat din cauza celui lenes.

Dativ: N-a reușit la examen grație pregătirii slabe din timpul anului.

Acuzativ: Tremuram de frică.

Verb la infinitiv: El a fost arestat pentru a fi furat o pâine.

Verb la gerunziu: Fiind atent a înțeles totul.

Verb la supin: Nu mai putea de obosit.

Complemente necircumstanțiale

Complementul direct

El răspunde la întrebările pe cine? ce?

Este partea secundară de propoziție care dtermină un verb tranzitiv la mod personal sau nepersonal sau o interjecție.

Este exprimat prin:

Substantiv: Tu citești cartea.

Locuțiune substantivală: El are o bună ținare de minte.

Pronume personal: L-ai chemat pe el.

Pronume demonstrativ: Voi admirați pe aceste.

Pronume posesiv: Eu îi văd pe ai tăi.

Pronume nehotărât: Tu îi cunoști pe toți.

Pronume negativ: Nu cumpăr nimic.

Pronume relativ: Iată omul/ pe care îl admir./

Pronume interogativ: Pe cine ai întrebat?

Numeral cardinal: I-ai văzut pe doi dintre copii.

Numeral ordinal: L-ai cumpărat pe primul.

Numeral colectiv: I-am văzut pe tustrei.

Numeral fracțional: El a luat o zecime din total.

Adjectiv: Îl respect pe cel harnic.

Verb la infinitiv: El știe a vorbi românește.

Verb la gerunziu: Aud cântând pe undeva.

Verb la supin: Tu ai terminat de rezolvat exercițiul.

Interjecție: Deodată am auzit: buf!

Complementul indirect

Complementul indirect este partea secundară de propoziție care numește obiectul căruia i se atribuie o caracteristică sau o însușire. Este exprimat prin:

Substantiv: - Gerunziu: Vulturul s-a aruncat asupra puilor.

- Dativ: Dau puilor câteva boabe de porumb.

- Acuzativ: El își amintește de copilărie.

Pronume: - Gerunziu: Voi ați luptat contra lui.

- Dativ: Îi dau lui cartea.

- Acuzativ: Mă gândesc la el.

Numeral: - Gerunziu: Ei au luptat împotriva celui de-al doilea.

- Dativ: Primului îi dau cartea.

- Acuzativ: Tu te temi de primul.

Adjectiv: - Gerunziu: Ei au luptat contra celui harnic.

- Dativ: Celui harnic i se cuvine aceste premii.

- Acuzativ: Mă bucur de cel harnic.

Verb la infinitiv: El s-a bucurat de a afla această veste.

Verb la gerunziu: Tu te-ai plictisit auzind aceeași muzică.

Verb la supin: El era gata de plecat.

Adverb: E bine de copilul ascultător.

Interjecție: Bravo youă *Prescurtari*

1.SB-subiectiva

2.PR-predicativa

3.AT-atributiva

4.CD-complementiva directa

5.CI-complementiva indirecta

6.CT-temporala

7.CZ-complementiva cauzala

8.CNS-complementiva consecutiva

9.CT-conditionale

10.CV-concesiva

11.NP-nume predicativ

12.ASA-atribut substantival apozitional

13.ASG-atribut substantival genitival

14.CCL-complement circumstantial de loc

15.CCM-complement circumstantial de mod

16.CCT-complement circumstantial de timp

17.CCC-complement circumstantial de cauza

18.CCS-complement circumstantial de scop

19.C.Ag-complement de agent

20.S-Subiect

21.AA-atribut adjectival

22.AP-atribut pronominal

,Felul propozitiilor

I. Dupa structura, propozitiile pot fi:

-simple: Alexandru mananca

-compuse: Soare stralucitor ma mangaie cu razele calde.

II. Dupa aspectul predicatului, prapozitiile pot fi :

-afirmative : Afara ploua cu galeata.

-negative: Nimeni nu lipseste astazi de la scoala.

III. Dupa scopul comunicarii, propozitiile pot fi:

-enuntiative

-propriu-zise: Astazi avem Latina

-optative: Ar fi fost bine daca ar fi luat 10

-imperative: Copiati textul de la pagina 5!!!

-interogative

-propriu-zise: Cat este ceasul?

-optative: Ea ar fi plecat de la ora de mate?

IV. Dupa raporturile sintactice propozitiile pot fi:

-regente: (determinate de propozitii subordonate)

Am plecat/ pentru ca trebuia sa ajung la timp/

-subordonate: (determina o propozitie regenta)

- coordonate: (de acelasi fel)

Duapa ce mi-am facut tema si am manacat,/ am venit la tine.

V. Dupa inteles propozitiile pot fi:

-principale: (au inteles de sine statator)

-secundare: (depinde de intelesul altei propozitii)

Cine se scoala de dimineatza departe ajunge.

Powered by <http://www.e-referate.ro/>

Adevaratul tau prieten